

WVS-Groep

Jaarstukken 2017

Roosendaal, 9 april 2018

Inhoudsopgave

blz.

Jaarverslag

1.	Inleiding	3
2.	Gerealiseerd resultaat	4
3.	Financiële positie	5
4.	Besluit begroting en verantwoording 2004	6
5.	Weerstandsvermogen & risicobeheersing	6
6.	Treasuryparagraaf	7
7.	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	8
8.	Paragraaf bedrijfsvoering	10
9.	Paragraaf verbonden partijen	15

Jaarrekening

Balans per 31 december 2017	17
Overzicht van baten en lasten 2017	18
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	19
Toelichting op de Balans per 31 december 2017	23
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	28
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017	29
Toelichting WNT	34

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	38
---	----

Jaarverslag

1. Inleiding

Op grond van het BBV moet in de jaarstukken per programma verantwoording worden afgelegd over de zogenaamde 3W-vragen: Wat wilden we bereiken?, Wat hebben we gedaan?, Wat heeft het gekost? WVS onderscheidt slechts 1 programma, te weten de uitvoering van de WSW. De genoemde W-elementen komen onder andere naar voren in de paragrafen 1 en 8 van het jaarverslag (beschrijving van wat we hebben gerealiseerd en wat we hebben gedaan) en in de jaarrekening (wat heeft het gekost en welke opbrengsten hebben we gerealiseerd). Korthedshalve verwijzen wij u naar de genoemde onderdelen van de jaarstukken.

WVS-Groep is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor de gemeenten Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Woensdrecht en Zundert. Als vergoeding voor de uitvoering van deze wet krijgen de gemeenten een vast bedrag toegekend in hun participatiebudget SW. Basis hiervoor is een fictieve rijkssubsidie per standaard eenheid (SE), die voor 2017 € 25.240,- bedroeg. Het aantal SE's is geraamd obv de realisatie van 2016 en een fictieve uitstroom van de SW-doelgroep obv statistische landelijke uitstroomcijfers. Daarnaast is er nog een rijksbijdrage ontvangen uit andere gemeenten van medewerkers die bij WVS-groep in dienst zijn maar in een andere gemeente woonachtig zijn. Hiertegenover staat dat voor SW-medewerkers woonachtig in een deelnemende gemeente maar werkzaam bij een ander SW-bedrijf de rijksbijdrage aan dat andere SW-bedrijf moet worden overgedragen. De totale fictieve taakstelling voor 2017 voor WVS-groep is 2.178,32 SE. Rekening houdend met de taakstelling per gemeente is de onderschrijding 14,45 SE.

Overzicht aantallen SE's per gemeente

	Realisatie WVS-Groep excl. Verhuizingen	Overdracht ivm verhuizinge n	Voorlopige taak- stelling afgegeven in 2016	Def. Fictieve taakstelling mei- circulaire 2017	Realisatie WVS-Groep incl. Verhuizingen	over- en onder- schrijding
Bergen op Zoom	450,22	-0,25	441,94	452,56	449,97	-2,59
Etten-Leur	232,44	-0,08	240,36	233,18	232,36	-0,82
Halderberge	211,54	0,26	205,33	208,27	211,80	3,53
Moerdijk	114,19	0	118,26	116,24	114,19	-2,05
Roosendaal	596,18	0	581,99	595,50	596,18	0,68
Rucphen	271,22	0,15	282,10	277,17	271,37	-5,80
Steenbergen	109,93	0	108,67	111,97	109,93	-2,04
Woensdrecht	90,96	0	92,57	94,70	90,96	-3,74
Zundert	87,11	0	89,57	88,73	87,11	-1,62
Totaal WVS-groep	2163,79	0,08	2.160,78	2.178,32	2.163,87	-14,45

Naast het participatiebudget SW werd in 2017 van de deelnemende gemeenten een vaste bijdrage van € 427 en een aanvullende bijdrage van € 1.406 per SW-medewerker ontvangen. Naast de rijkssubsidie en de gemeentelijke bijdrage genereert WVS-Groep voor de WSW-uitvoering opbrengsten van derden door levering van producten en diensten.

WVS-Groep voert voor een klein aantal gemeenten nog de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW) uit. Vanaf 2016 worden leerwerktrajecten voor bijstandgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt uitgevoerd voor het werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal. Tevens zijn de eerste 39 personen met een indicatie Beschutwerk in dienst genomen.

2. Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat over 2017 bedraagt € 271.000 negatief (inclusief de gemeentelijk bijdrage van € 4.786.000). Begroot was neutraal met de genoemde extra gemeentelijk bijdrage.

De gemeenten hebben deze extra gemeentelijke bijdrage gestort ter compensatie van het verwachte verlies.

In 2016 was het resultaat € 252.000 negatief.

Het resultaat kwam onder druk in 2017 door het achterblijven van de inkoop van leerwerktrajecten vanuit het werkplein Hart van West-Brabant. Ook de instroom van 'Beschut Werk' was lager dan begroot. Hierdoor was de dekking voor begeleiding te laag.

Daarnaast is er ten laste van 2017 voor € 894.000 aan transitievergoedingen gekomen, terwijl er maar € 500.000 was begroot.

Het totaal resultaat wordt gerealiseerd door drie "hoofd" activiteiten, te weten:

- A. Het subsidieresultaat. Dit is de resultante van de ontvangen rijksbijdrage minus de totale personeelskosten verband houdend met het SW-personeel.
- B. Het operationeel resultaat. De toegevoegde waarde gerealiseerd middels alle activiteiten van WVS-Groep, inclusief overige opbrengsten en gemeentelijke bijdragen onder aftrek van de personeelskosten van niet SW-personeel, afschrijvingen en rentekosten en overige bedrijfskosten.
- C. De bijzondere lasten. Dit zijn kosten die bijzonder zijn in het kader van de bedrijfsvoering en verband houden met ex-werknemers van WVS-Groep of fiscale claims uit voorgaande boekjaren of noodzakelijk te treffen voorzieningen. Deze bijzondere lasten zijn, overeenkomstig de BBV-voorschriften gerubriceerd onder de posten waar ze naar hun aard thuis horen.

De herziene begroting 2017 is op 10 april 2017 opgesteld en vastgesteld door het algemeen bestuur.

Deze resultaten zijn als volgt (bedragen in € x 1.000):

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
a. Subsidieresultaat	-€ 11.857	-€ 12.031	-€ 12.195
b. Operationeel resultaat	€ 6.918	€ 7.245	€ 7.400
c. Incidentele baten en lasten	-€ 118	€ 0	-€ 3
Resultaat WVS-groep	<u>-€ 5.057</u>	<u>-€ 4.786</u>	<u>-€ 4.798</u>
Totale gemeentelijke bijdrage	€ 4.786	€ 4.786	€ 4.546
Overschot/tekort gemeentelijke bijdrage	<u>-€ 271</u>	<u>€ 0</u>	<u>-€ 252</u>

Uit deze analyse blijkt dat het operationeel resultaat € 328.000 (4,53%) lager is dan de begroting en € 483.000 (6,53 %) lager dan 2016.

Het subsidieresultaat is € 174.000 voordeliger dan begroot. In vergelijking met 2016 is het negatieve subsidieresultaat afgenomen met € 338.000.

De incidentele baten en lasten 2017 bedragen € 118.000 verlies en bestaan uit:

Afwikkeling Wsw-subsidie oude jaren met buitengemeenten	16	winst
Teruggave Energie belasting	8	winst
Ontvangsten dubieuze debiteuren	1	winst
Afwikkeling BTW 2016	-6	verlies
Naheffing WGF 2016	-137	verlies
Totaal	<u>-€ 118</u>	verlies

3. Financiële positie

Bij de beoordeling van de financiële positie wordt gekeken naar de omvang van de reserves, de omvang van de niet uit de balans blijvende verplichtingen die het karakter hebben van een (potentiële) verplichting, de risico's vermeld in de risicoparagraaf en de financieringsstructuur.

De reserves dienen – voor zover ze niet zijn bestemd – als buffer voor financiële tegenvallers, zodat bij een negatief exploitatieresultaat de bijdragen van de deelnemende gemeenten niet direct dienen te worden verhoogd. Om een volledig beeld van de financiële positie van WVS-Groep te verkrijgen dient de omvang van het eigen vermogen mede in relatie tot de omvang van de niet uit de balans blijvende verplichtingen te worden bezien.

Ter verbetering van de financiële positie van WVS-groep heeft het algemeen bestuur besloten dat de deelnemende gemeenten voor het boekjaar 2017 een financiële bijdrage leveren van € 427 per geplaatste SW- medewerker. In aanvulling hierop heeft het bestuur besloten een extra bijdrage te berekenen van € 1.406 per SW-medewerker ter financiering van het verwachte tekort.

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Totaal reservepositie WVS-Groep na resultaat bestemming	€ 2.782	€ 2.001	€ 1.730

4. Besluit begroting en verantwoording 2004

In het BBV is onder meer bepaald dat de jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting alsmede uit de balans en de toelichting. In een aantal gevallen is, in verband met het van gemeenten en provincies afwijkende karakter van de bedrijfsvoering van de WVS-groep, de benaming van de posten van de balans en het overzicht van baten en lasten hierop enigszins aangepast. Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte paragrafen in de jaarrekening moet worden opgenomen.

5. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

5.1. Algemeen

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie ultimo 2017 is inzicht vereist in de risico's waarvoor in de jaarrekening 2017 geen voorzieningen zijn getroffen. Als risico's worden beschouwd alle redelijk voorzienbare risico's, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal c.q. het eigen vermogen en de omvang van de exploitatie c.q. het exploitatieresultaat.

5.2. Fiscale risico's

De recente onderzoeken door de belastingdienst in de afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat de belastingwetten in een aantal gevallen voor tweërlei uitleg vatbaar zijn. Het is derhalve van belang regelmatig informatie uit te wisselen met de belastingadviseurs en er scherp op toe te zien dat alle fiscale regels goed worden toegepast. Desondanks bestaat het risico dat de belastingdienst na een boekenonderzoek concludeert dat bestaande wet- en regelgeving niet goed is toegepast met mogelijk belangrijke financiële gevolgen.

Per 1-1-2016 zijn alle overheidsbedrijven in beginsel VPB-plichtig geworden. Met de belastingdienst is overeengekomen dat WVS-groep gebruik kan maken van een vrijstelling en derhalve geen VPB-aangifte hoeft te doen.

5.3. Ondernemersrisico

WVS-Groep opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft de WVS-Groep te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteuren- en voorraadrisico. Voor zover ze kwantificeerbaar zijn, is bij de waardering van de betrokken actiefposten hiermee rekening gehouden. In 2017 vertoont de toegevoede waarde weinig afwijking met de begroting.

5.4. Rijksbijdrage risico

Een van de benoemde risico's is het risico mbt de afwijking van het bedrag welke wordt ontvangen per SE en de toegekende fictieve taakstelling. Indien er grote afwijkingen zijn in de meicirculaire in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar of in het begrotingsjaar wordt er een herziene begroting voorgelegd aan de gemeenten.

5.5. Financiële kengetallen

Kengetallen	Verslag (2017)	Begroting (2017)	Verslag 2016	Begroting 2016	Verslag -1 2015
Netto schuldquote	16,76%	nvt	15,38%	nvt	14,50%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16,24%	nvt	14,77%	nvt	13,90%
Solvabiliteitsratio	5,97%	nvt	8,48%	nvt	12,06%
Structurele exploitatieruimte	-0,63%	0,00%	-0,26%	0,00%	-1,42%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

6. Treasuryparagraaf

In het kader van de wet FIDO (Financiering decentrale overheden) is een toelichting op het treasurybeleid vereist. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de interne en externe ontwikkelingen die het treasurybeleid beïnvloeden, het risicobeheer, het kasgeldbeheer, de administratieve organisatie en de informatievoorziening over treasury.

6.1. Interne en externe ontwikkelingen die het treasurybeleid beïnvloeden

Het rekeningcourant-krediet bij de BNG is in 2017 afgenomen met € 3.760.000. Deze afname van het rekeningcourantkrediet wordt mede veroorzaakt het afsluiten van een langlopende lening € 5.000.000.

6.2. Risicobeheer

Binnen het risicobeheer worden een viertal risico's onderscheiden: renterisico, kredietrisico, intern liquiditeitsbeheer en valutarisico. Gezien de omvang van (mogelijke) risico's c.q. kosten en de verantwoording die hierover afgelegd moet worden, wordt hier alleen afzonderlijk aandacht besteed aan het renterisico.

Per einde 2017 heeft WVS-Groep nog vijf langlopende leningen lopen met een restant schuld van € 8.512.000. De leningen hebben een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd van de lening. Derhalve wordt er over de leningen geen renterisico gelopen. Het gemiddeld rentepercentage voor deze leningen bedraagt 4,67 %. Over het rekening-courantsaldo wordt wel renterisico gelopen. Dit saldo is in de loop van 2017 afgenomen van € 4,7 miljoen ultimo 2016 naar € 982.000 ultimo 2017.

6.3. Administratieve organisatie van de treasuryfunctie

De randvoorwaarden voor het treasurybeleid liggen vast in het Mandaatstatuut en in het Financierings- en beleggingsstatuut WVS West Noord-Brabant (Treasurystatuut WVS-Groep). Het laatste is op 17 december 2001 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en op 7 december 2015 aangepast aan gewijzigde wetgeving. In het Treasurystatuut WVS-Groep is de regelgeving van de Wet FIDO verwerkt.

De organisatie rond de treasuryfunctie is gecentraliseerd. Vanuit het hoofdkantoor worden alle bankrekeningen beheerd en gecontroleerd, wordt het debiteurenbeheer gevoerd, worden alle betalingen uitgevoerd en worden de kapitaalstromen gecoördineerd. Maandelijks wordt er een liquiditeitsoverzicht opgesteld, waarop de in- en uitgaande geldstromen gespecificeerd staan weergegeven van de diverse bankrekeningen.

6.4. Informatievoorziening voor de financieringsfunctie

De informatievoorziening is eveneens geregeld in het Treasurystatuut WVS-Groep. In de loop van 2001 is de informatievoorziening conform dit statuut tot stand gebracht en in 2015 aangepast aan de wijzigingen. Verder worden de vereiste rapportages volgens het Beleidskader voor het financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen ter toetsing aan de Provincie toegezonden.

6.5. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. In het kader van de wet FIDO zijn in 2017 per kwartaal de bedragen als volgt: (in € x 1.000)

	<u>kwartaal 1</u>	<u>kwartaal 2</u>	<u>kwartaal 3</u>	<u>kwartaal 4</u>
Gemiddelde netto vlottende schuld				
-/- gemiddeld overschot vlott. middelen	7.676	7.302	1.064	-549
Kasgeldlimiet	<u>6.822</u>	<u>6.822</u>	<u>6.822</u>	<u>6.822</u>
Ruimte kasgeldlimiet	-854	-480	5.758	7.369

6.6 Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en rente-herzieningen niet meer mogen bedragen dan 20 % van het begrotingstotaal.

Aflossingsverplichting langlopende leningen 2017	612
Aflossingsverplichting kasgeldlening	<u>5.500</u>
	6.112
Begrotingstotaal	83.190
Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	16.638
WVS- groep voldoet aan de norm	

7. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen in eigendom van WVS bestaan uit:
Bedragen x 1.000 €

	<u>boekwaarde</u>	
	<u>ult.2017</u>	<u>ult.2016</u>
Bedrijfspannen	12.200	12.335
Vervoermiddelen	2.033	1.848
Automatiseringsapparatuur	314	358
Inventarissen	231	239
Machines	438	462
	<u>15.216</u>	<u>15.242</u>
Totaal boekwaarde per ultimo		
De bedrijfspannen betreffen de navolgende locaties:		
	<u>ult.2017</u>	<u>ult.2016</u>
Werkbedrijf, Vaartveld 12 te Roosendaal	2.692	2.793
Werkbedrijf, Ravelstraat 145 te Bergen op Zoom	4.009	3.734
Werkbedrijf, Munnikenheiweg 46 te Etten-Leur	2.559	2.660
Hoofdkantoor en werkbedrijf, Bosstraat 81 te Roosendaal	1.786	1.934
Werkbedrijf, Bosstraat 48 te Roosendaal	1.154	1.214
	<u>12.200</u>	<u>12.335</u>
Totaal boekwaarde per ultimo		

Voor de bedrijfspannen is in 2009 een meerjarig onderhoudsplan gemaakt en in de loop van de jaren steeds aangescherpt. Hierin zijn alle mogelijk voorkomende onderhoudsactiviteiten opgenomen. Er wordt afgeschreven op basis van de samenstellende delen van het kapitaalgoed. De uitgaven voor de te onderscheiden samenstellende delen worden afzonderlijk verwerkt en afgeschreven aan de hand van de economische / technische levensduur. Bij deze benadering is er geen sprake van levensduurverlengend groot onderhoud van het actief als geheel, maar van vervanging van de betreffende onderdelen (indien geheel afgeschreven) en is het vormen van een voorziening voor groot onderhoud niet aan de orde.

De industriële bedrijfspanden zijn gebouwd in 1994, 1999 en 2000 en worden goed onderhouden. In 2017 zijn een groot aantal onderhoudsposten uitgevoerd. Ten opzichte van 2016 zijn de totale onderhoudskosten gestegen met €218.000. De totale onderhoudskosten zijn:

	<i>in € x 1.000</i>		
	2017	begroot	2016
Onderhoudskosten bedrijfspanden	€ 175	€ 100	€ 97
De machines betreffen de machines in gebruik bij de divisies Industrie en Diensten. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 488	€ 420	€ 471
De automatiseringsapparatuur betreft de bij WVS-Groep in gebruik zijnde hard- en software. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 330	€ 300	€ 285
De inventaris betreft de bij WVS-Groep in gebruik zijnde inventarissen. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 78	€ 40	€ 45
De vervoermiddelen betreffen de bij WVS-Groep in gebruik zijnde bedrijfsauto's. Voor ca. 50 % zijn hiervoor meerjarige onderhoudscontracten afgesloten. De totale onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 350	€ 320	€ 294
Schoonmaakkosten en overige onderhoud	€ 472	€ 470	€ 483
Totaal onderhoudskosten	€ 1.893	€ 1.650	€ 1.675

8. Paragraaf bedrijfsvoering

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn een aantal paragrafen verplicht gesteld. Een daarvan betreft de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoeringparagraaf dient inzicht te geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in: personeel & organisatie, financieel beheer, bestuurssecretariaat en facilitaire dienstverlening.

8.1 Personeel & Organisatie

Ziekteverzuim - 2017

	WSW	regulier
WVS-groep totaal	17,20%	5,90%

Arbodienst

WVS-groep beschikt over een gecertificeerde, interne Arbodienst. Ook in 2017 heeft deze dienst de nodige ondersteuning geleverd aan de bedrijven van WVS-groep en geadviseerd met betrekking tot verzuimpreventie, verzuimbegeleiding en re-integratie. Het gehele jaar 2017 is de arbodienst op volle sterkte geweest.

Afdeling Arbeidsontwikkeling

De afdeling Arbeidsontwikkeling bestaat uit een aantal afdelingen die allemaal gericht zijn op ontwikkeling, begeleiding, ondersteuning en onderzoeken van de medewerkers/kandidaten werkzaam in onze organisatie. Deze ondersteuning wordt geboden in de vorm van trajectbegeleiding, (job)coaching, onderzoek, diagnose, observatie, training en opleiding. In 2017 is door deze afdelingen volop meegewerkt aan diverse projecten, zoals het samenwerkingsproject met de ISD Brabantse Wal: 'Aan de slag', het 'Kantonniersproject' in samenwerking met de gemeente Roosendaal en de pilot 'Statushouders' met het Werkplein Hart van West Brabant. 2017 stond vooral in het teken van leerwerktrajecten en beschut werk wat door de afdeling arbeidsontwikkeling wordt ontvangen, geplaatst en begeleid. In 2017 zijn de laatste dossiers van de ISD Brabantse Wal gescreend en geadviseerd als behorende bij categorie A, B of C. Vanuit afdeling Arbeidsontwikkeling zijn alle leidinggevende getraind in het toepassen van de gedragscompetenties van Talent6.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

In 2017 heeft het bedrijfsmaatschappelijk werk (BMW) 231 cliënten gehad waarmee ze in totaliteit 688 gesprekken hebben gevoerd. Dit is gemiddeld zo'n 3 gesprekken per cliënt. Dit is een lichte toename van het gemiddelde aantal gesprekken ten opzichte van voorgaande jaren.

Bij 75% van de hulpvragen was er sprake van psychosociale problematiek. De overige 25% bestond voornamelijk uit hulpvragen van financiële en administratieve aard.

De afgelopen jaren heeft het BMW geconstateerd dat een toenemend aantal medewerkers zich moeilijker zelfstandig staande kan houden in de huidige gedigitaliseerde maatschappij waarbij een steeds groter beroep wordt gedaan op kennis en digitale vaardigheden. Een groot deel van onze doelgroep is niet voldoende 'digi-vaardig' en dreigt vast te lopen in het afhandelen en zelfstandig regelen van zijn of haar financiële administratie en het adequaat regelen van belangrijke zaken.

Om de problemen rondom geld en persoonlijke administratie uit de taboesfeer te halen heeft het BMW in 2017 het initiatief genomen om een werkgroep samen te stellen en daarmee een voorlichting over dit onderwerp te organiseren en een workshop voor geïnteresseerde leidinggevendenden. Het SBCM had een prachtig aanbod voor een theatershow over het thema "geld en zo". In maart 2017 zijn er drie shows geweest over dit thema die goed bezocht zijn door onze medewerkers. Er was veel interactie met de acteurs en er kwamen leuke gesprekken over het thema op gang.

Personeelsadvisering

Wegens de wijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening, zijn er ook in 2017 nog maar enkele SW-medewerkers in dienst genomen. Dit betreft dan naadloze overplaatsingen vanuit andere SW-bedrijven en een enkele Begeleid Werkers die terug in dienst is gekomen bij WVS. Daarnaast zijn er inmiddels een aantal beschut werkers indienst via Flexkompaan BV. We zijn gestart met de leerwerktrajecten en hebben daarnaast middels diverse projecten medewerkers aan het werk bij WVS. Er zijn diverse reguliere functies ingevuld, waarvan de afdeling Personeelsadvisering het werving- en selectieproces heeft gecoördineerd en hierin heeft geadviseerd. Ook de ondersteuning en advisering bij ziekteverzuimbegeleiding heeft in 2017 weer veel tijd en aandacht geveerd van de P&O adviseurs. In dit kader zijn er diverse ondersteunende acties uitgezet om de focus op verzuim en verzuimbegeleiding bij leiding onder de aandacht te blijven brengen. We hebben een onderzoek door CZ laten doen naar duurzame inzetbaarheid en verzuim en verwachten in 2018 de implementatie van de adviezen hierin te kunnen gaan starten. De P&O adviseurs hebben geparticipeerd in diverse projecten, zoals de werkgroepen diversiteit, cultuur, gezond werken en herstructurering WVS. Een aantal P&O-adviseurs hebben hun takenpakket uitgebreid met het verrichten van loonwaardemetingen en jobcoachtrajecten. Ter verdere professionalisering en efficiënter inrichten van de organisatie, is de afdeling P&O continu bezig met verbetertrajecten in het kader van lean.

Personeelsadministratie

Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van de administratie zo goed mogelijk blijven doen met een sterk verminderde bezetting. Door langdurige ziekte van een medewerker en 3 medewerkers die met pensioen gingen waarvan 2 voortijdig, was de werkdruk hoog. Dit in combinatie met de extra tijd die nieuwe werkzaamheden vragen in het kader van de nieuwe doelgroepen, was er weinig tijd voor nieuwe projecten. Het hoofd personeelsadministratie heeft veel tijd besteed aan het verzorgen van loonwaardemetingen voor het Werkplein en de ISD. Daarnaast zijn er in het eerste half jaar veel herindicaties verzorgd.

Team Specialisten

Het team ondersteunt de organisatie met het geven van voorlichting en adviezen op het gebied van arbeidsvoorwaarden diverse rechtsposities, sociale verzekeringswetten en pensioenen. Daarnaast kan op de afdeling een beroep worden gedaan voor coachingstrajecten voor staf- en leidinggevend personeel.

De afdeling is belast met actualiseren van wet- en regelgeving. Het arbeidsrecht en ambtenarenrecht is continu in beweging. Niet alleen wetten wijzigen, maar ook cao's en jurisprudentie geven aanleiding tot het formuleren van nieuw beleid en voorlichting in de organisatie. Items die het afgelopen jaar extra aandacht hebben geleverd waren o.a. de invoering van generatiepact voor regulier personeel, wijzigingen in pensioenwetgeving, wijzigingen in arbeidsrecht. Door middel van updates en functiegerichte opleidingen wordt kennis op peil gehouden of toegevoegd.

Binnen de regio wordt overleg gevoerd en samengewerkt om zoveel mogelijk wet- en regelgeving eenduidig toe te passen. Het team verzorgt maandelijks een nieuwsbrief om medewerkers te informeren over wijzigingen en ontwikkelingen op P&O-gebied. Het team toetst beslissingen van UWV en adviseert bij het indienen van bezwaarschriften premievaststelling werkhervattingskas en overige wetstechnische aangelegenheden. De afdeling is daarnaast contactpersoon op werkgeversniveau voor UWV, zorgverzekeraars, Pensioenfondsen PWRI, ABP en Collectieve verzekeringen Centraal Beheer, Loyalis en schadebeheer en contactpersoon Vervoer op Maat.

8.2 Financieel beheer

De Financiële Administratie, controlling, ICT, projectburo en de afdeling Financial Audit/ KAM vallen onder de verantwoording van het concernhoofd FI&A.

Financiële Administratie

De afdeling is vanaf 2015 volledig gehuisvest in de Bosstraat 81. De decentrale bedrijven- en de concernadministratie zijn samengevoegd. Hier worden, naast het totale financiële beheer, de administraties gevoerd voor Propeople Holding BV, Facilitair BV, Flexkompaan BV, de Stichtingen Roosendaal Werkt Zuid en Roosendaal Werkt West, CZPN en het Administratiekantoor in opdracht van de gemeenten voor de Wiw/ID.

ICT

De consequenties van de invoering van het nieuwe rijksbeleid voor sociale wetgeving op de WVS-groep en ondersteunende afdelingen zijn gedurende 2017 duidelijker geworden. Verder heeft de samenwerking met de werkpleinen ook op het gebied van informatie uitwisseling geresulteerd in concrete afstemming en initiatieven om te zorgen dat er voldaan wordt aan de komende Europese wetgeving AVG/GDPR.

De navolgende activiteiten, initiatieven en projecten zijn in 2017 uitgevoerd, c.q. opgestart:

- Verbetering van processen, rapportages en projectaanpak, met concrete Quick wins op de arbeidsproductiviteit en efficiëntie voor de consultants;
- Benchmark van de service contracten en realiseren van kostenbesparingen;
- Vervangen server infrastructuur in het kader van Life Cycle management.
- Ontwikkeling nieuwe werkplekstandaard om een nog verdere procesoptimalisatie en gebruikersvriendelijkheid in het gebruik van de informatiesystemen te kunnen faciliteren.
- Implementatie/migratie InfoGroen door Groenvision.
- Verkenning compliance privacywetgeving AVG/GDPR en impact voor uitvoeren van de PIA (Privacy Impact assessment).
- Uitvoering werkgroep WVS, ISD en HvW voor het onderwerp informatie uitwisseling, informatie beveiliging en impact processen in het kader van AVG/GDPR.
- Onderzoek en uitwerken partnermodule Matchcare in samenwerking met HvW.
- Aanbesteding mobile telefonie.
- Afronden aanbesteding Microsoftcontracten via Cedris, de WVS heeft ook zitting gehad in de werkgroep.
Onderzoek toekomstvastheid en continuïteit van het primaire applicatielandschap voor FIA en HR.

Projectburo

In 2017 is een projectburo opgezet om met extra focus en specialisatie de afwikkeling van de (financiële) processen omtrent loonkostensubsidies, loondispensatie, loonwaarde metingen, jobcoachactiviteiten en overige ontwikkelinstrumenten vorm te geven.

Financial Auditing / KAM

In 2017 is voortgeborduurd op de ontwikkelingen die we hebben ingezet. Daarmee ligt de nadruk op het meer integreren van de werkzaamheden van de financial en operational auditors. Verder wordt hard gewerkt om de organisatie klaar te stomen voor de nieuwe ISO norm 9001:2015. Daarnaast blijft het zaak binnen WVS aandacht te blijven besteden aan het risicogericht werken. Een bezoek van de Omgevingsdienst is goed afgewikkeld, maar er wel voor gezorgd dat er extra aandacht is besteed aan de milieumaatregelen bij de diverse vestigingen en de vastlegging hiervan. In 2018 willen we de verdere centralisering van KAM voortzetten en het systeem beter beheersbaar maken.

8.3 Bestuurssecretariaat

Concernafdeling Bestuurssecretariaat

De concernafdeling Bestuurssecretariaat bestaat uit de afdelingen Marketing & Communicatie, Documentaire Informatievoorziening en Directiesecretariaat. Deze drie afdelingen hebben ieder hun eigen takenpakket (zie hierna). Daarnaast biedt de afdeling ondersteuning aan het Algemeen (3*) en het Dagelijks Bestuur (12*), de Bezwaarschriftencommissie (0*), de Klachten- & geschillencommissie (3*), de Algemene vergaderingen van Aandeelhouders van Propeople Holding BV en dochterondernemingen (4*), de Raad van Commissarissen van Propeople Holding BV (4*), alsmede aan de Cliëntenraad SW (0*). In 2017 behandelde de Klachten- & geschillencommissie 8 klachten, waarvan er 4 gegrond en 4 ongegrond werden verklaard. Het Bestuurssecretariaat biedt tevens juridische ondersteuning aan het totale concern. In 2017 zijn geen meldingen ontvangen in het kader van de Regeling melding vermoeden misstand 2017.

*Tussen haakjes het aantal vergaderingen in 2017.

Afdeling Marketing & Communicatie

In 2017 heeft de afdeling Marketing & Communicatie verder uitvoering gegeven aan het marketing- en communicatiebeleid. De ervaring en kennis op het gebied van internet-/ inbound marketing is daarnaast ook ingezet voor het WSP West-Brabant en rondom de communicatie over de bestuursopdracht. Dit in de vorm van vormgeving, bijeenkomsten, sociale media content, infographics en persberichten. Intern heeft de afdeling stappen gezet rondom de nieuwe cultuur en de voorbereidingen getroffen voor een nieuw sociaal intranet. Om in 2018 WVS nog beter te profileren als leerwerkbedrijf is er in 2017 achter de schermen hard gewerkt aan een nieuwe website die begin 2018 gelanceerd is. Verder zijn er stappen gezet in de herpositionering, de nieuwe huisstijl en is er een vernieuwend jaarverslag gerealiseerd.

Afdeling Documentaire Informatievoorziening

De doelstelling van de afdeling DIV luidt: Het bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van documenten en informatie voor en aan de gehele WVS-groep met in achtname van de wettelijke vastgestelde richtlijnen en op een uniforme, voor de gehele WVS-groep geldende, wijze. Door zowel analoge als digitale archivering, een gedegen registratie van in- en uitgaande post als bibliotheekwerkzaamheden werkt men bij de afdeling DIV aan het bereiken van deze doelstelling. In 2017 is het project 'digitale duurzaamheid' verder uitgewerkt, zodat er in 2018 aanbevelingen gedaan kunnen worden met betrekking tot het beheer van de in de organisatie voorhanden zijnde digitale documenten / informatie. In 2017 is voor de eerste maal verslag uitgebracht aan gedeputeerde staten van Noord-Brabant over de uitvoering van de Archiefwet in het voorgaande jaar (2016). Dit verslag is in 2017 door gedeputeerde staten als volgt beoordeeld: "Wij beoordelen uw organisatie als 'voldoet'. Over de goede ontwikkelingen in uw Gemeenschappelijke Regeling op het gebied van archiefbeheer spreken wij onze waardering uit. Uw organisatie krijgt de kleur 'groen' op de kaart, die wij in december 2017 op onze website www.brabant.nl/ibt zullen publiceren." In 2018 zal het verslag over 2017 vóór 15 juli aan gedeputeerde staten van Noord-Brabant worden toegezonden.

Afdeling Directiesecretariaat

De afdeling Directiesecretariaat houdt zich bezig met de secretariële ondersteuning van de algemeen directeur en de overige leden van het directie- en managementteam. Daarnaast is deze afdeling verantwoordelijk voor de receptie en de telefooncentrale op het hoofdkantoor aan de Bosstraat 81 en het kantoor aan de Bosstraat 48 te Roosendaal. Ook de catering c.q. het beheer van de (4) bedrijfsrestaurants is bij deze afdeling ondergebracht. In 2017 hebben zich ten aanzien van deze afdeling geen bijzondere ontwikkelingen voorgedaan. Er zijn in 2017 geen meldingen ontvangen in het kader van de Regeling melding vermoeden misstand 2017.

8.4 Facilitaire dienstverlening

De facilitaire dienstverlening bestaat uit het gebouwenbeheer van de vijf bedrijfspanden van WVS-groep en enkele steunpunten van het werkbedrijf.

De afdeling gebouwenbeheer is verantwoordelijk voor het in goede staat houden van de bedrijfspanden in eigendom van WVS-groep. Tevens is zij verantwoordelijk voor alle wijzigingen en aanpassingen die plaats moeten vinden. In 2017 zijn onder meer de volgende activiteiten door gebouwenbeheer uitgevoerd:

- Het aanpassen van het meer jaren onderhoudsplan en het uitvoeren van diverse urgente reparaties in 2017.
- Het herzien van een aantal onderhoudscontracten.
- Het verhelpen van storingen en het reageren op klachten en wensen van de gebruikers van de gebouwen.
- Het organiseren en begeleiden van interne verhuizingen van de diverse afdelingen en/of werk- plekken.
- Het inspecteren van diverse elektrische installaties, volgens NEN 3140.
- Het uitvoeren van het curatief onderhoud betreffende de daken van de vijf bedrijfspanden. Tevens het jaarlijks keuren en certificeren van de valbeveiligingen van de bedrijfspanden.
- Het inspecteren van diverse waterleidinginstallaties op legionellabesmetting.
- Het uitvoeren van diverse schilderwerkzaamheden aan de vijf bedrijfspanden.
- Leveren en installeren van nieuwe overheaddeuren in Bosstraat 81?
- Opstart verlichtingsplan met gevelverlichtingsarmaturen en camerabewaking in de Munnikenheiweg te Etten-Leur, Ravelstraat te Bergen op Zoom, Bosstraat 81 en 48 te Roosendaal en het Vaartveld te Roosendaal met Ledverlichting.
- Vernieuwen toiletgroep In de Ravelstraat te Bergen op Zoom.
- Renoveren liftinstallatie Ravelstraat, Vaartveld en Munnikenheiweg.
- 25 stuks dakventilatoren vervangen Ravelstraat Bergen op Zoom.
- Vaartveld: diverse CV-pompen vervangen.

9. Paragraaf verbonden partijen

WVS-Groep heeft ultimo 2017 vier verbonden partijen. Drie besloten vennootschappen die (in)direct voor 100 % eigendom zijn en een vennootschap onder firma met een 50 % deelname. De gegevens van de verbonden partijen zijn:

Naam en vestigingsplaats: Propeople Holding B.V. te Roosendaal

Openbaar belang: Het oprichten en het besturen van ondernemingen en vennootschappen en het op enigerlei andere wijze daarin deelnemen met als doel om in voorkomende gevallen gebruik te kunnen maken van private samenwerking voor het scheppen en behouden van werkgelegenheid voor de doelgroep.

Belang WVS-Groep: WVS-Groep is 100 % aandeelhouder.

Eigen vermogen: begin 2017 € 116.000 negatief en eind 2017 € 67.000 negatief

Vreemd vermogen lang: begin 2017 € 600.000 en eind 2017 € 500.000.

Resultaat 2017: € 49.000 winst (2016: € 110.000 winst).

Toelichting: In begin 2007 is Propeople Holding B.V. opgericht. Er is een serviceniveaovereenkomst afgesloten met WVS-Groep voor de directievoering, alsmede het administratief beheer. Voor verder toelichting zie de toelichting bij financiële activa op pagina 24

Naam en vestigingsplaats: Flexkompaan B.V. te Roosendaal

Openbaar belang: Het detacheren van medewerkers bij WVS-Groep en/of met haar verbonden partijen.

Belang WVS-Groep: WVS-Groep is indirect 100 % aandeelhouder van Flexkompaan B.V.

Eigen vermogen: begin 2017 € 21.000 en eind 2017 € 17.493.

Vreemd vermogen lang: niet van toepassing.

Resultaat 2017: € 3.507 verlies (2016: € 4.627 verlies).

Toelichting: In 2005 is Flexkompaan B.V. opgericht als "Personeels BV" voor WVS-Groep. Propeople Holding B.V. is 100 % aandeelhouder van Flexkompaan. Tussen WVS-Groep en Flexkompaan is een service niveau overeenkomst gesloten waarin de dienstverlening is geregeld.

Naam en vestigingsplaats: WVS Facilitair B.V. te Roosendaal

Openbaar belang: Door het aanbieden van activiteiten op het gebied van facilitaire dienstverlening wordt werkgelegenheid gecreëerd voor personen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Middels WVS Facilitair BV worden deze personen opgeleid voor een baan in de reguliere facilitaire dienstverleningsbranche.

Belang WVS-Groep: WVS-Groep is indirect 100 % aandeelhouder van WVS Facilitair B.V.

Eigen vermogen: begin 2017 € 371.000 ; eind 2017 € 326.000.

Vreemd vermogen lang: begin 2017 € 0 en eind 2017 € 0

Resultaat 2017: € 111.000 winst (2016: € 156.000 winst)

Toelichting: Het resultaat is uitgekeerd aan Propeople Holding.

Naam en vestigingsplaats: Vennootschap onder firma "WVS Schoonmaak" te Roosendaal

Openbaar belang: Door het aanbieden van activiteiten op het gebied van schoonmaakdiensten wordt werkgelegenheid gecreëerd voor personen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Bij Vof WVS Schoonmaak worden deze personen opgeleid voor een baan in de reguliere schoonmaakbranche.

Belang WVS-Groep: WVS-Groep is indirect 50 % vennoot in Vof WVS-Schoonmaak.

Eigen vermogen: begin 2017 € 717.000; eind 2017 € 627.000.

Vreemd vermogen lang: niet van toepassing

Resultaat 2017: € 220.000 winst. (2016: €311.000 winst).

Toelichting: In juni 2009 is door WVS Facilitair B.V. een 50 % deelname verworven in Vof WVS Schoonmaak. Tussen WVS-Groep en Vof WVS Schoonmaak is een service niveau overeenkomst gesloten waarin de dienstverlening is geregeld.

WVS-Groep

Jaarrekening 2017

Roosendaal, 9 april 2018

Aldus opgemaakt op: 26 maart 2018

Aldus vastgesteld op: 2 juli 2018

Algemeen Directeur: Dhr. J.H.G.Koopman

Voorzitter Algemeen Bestuur:

Concernthoofd FI&A: Mevr. W.C.C.J. Faijaars

Bestuurssecretaris: Dhr. P.F.J.M. Havermans

Behandeld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 26 maart 2018 en aan het Algemeen Bestuur aangeboden ter behandeling in de vergadering van 9 april 2018

Voorzitter Dagelijks Bestuur: Dhr. A.P.M.A. Schouw

Balans per 31 december (x € 1.000)

Activa	2017	2016	Passiva	2017	2016
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiële activa (investerings met een economisch nut)			Algemene reserve	2.001	2.253
Materiële vaste activa	15.243	15.393	Gerealiseerd resultaat	-271	-252
			Totaal eigen vermogen	1.730	2.001
Financiële activa			Voorzieningen		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18	18	Voorzieningen	10	16
- leningen verstrekt aan deelnemingen	500	600			
			Vaste schulden		
			Leningen	8.512	4.124
Totaal vaste activa	15.761	16.011	Totaal vaste financieringsmiddelen	10.252	6.141
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Voorraden (grond- en hulpst.)	985	1.013	Kortlopende schulden	6.007	5.931
Vorderingen	5.834	6.076	Bankschuld	982	4.742
Liquide middelen	76	76	Kasgeldlening	6.000	5.500
Overlopende activa	1.181	406	Overlopende passiva	596	1.268
Totaal vlottende activa	8.076	7.571	Totaal vlottende passiva	13.585	17.441
Totaal generaal	23.837	23.582		23.837	23.582

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)

	2017	Begroot 2017	2016
Baten			
Netto omzet	31.903	32.202	31.715
Mutatie voorraad gereed product en onderhanden werk	190	0	95
Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	-9.751	-9.882	-9.603
Toegevoegde waarde	<u>22.342</u>	<u>22.320</u>	<u>22.207</u>
Bijdragen overheden	60.810	61.017	63.511
Overige opbrengsten	<u>2.121</u>	<u>2.120</u>	<u>2.241</u>
Subtotaal	<u>62.931</u>	<u>63.137</u>	<u>65.752</u>
Totaal baten	85.273	85.457	87.959
Lasten			
Personeelskosten	-78.970	-79.052	-81.950
Afschrijvingskosten	-1.636	-1.735	-1.616
Overige bedrijfskosten	<u>-4.691</u>	<u>-4.434</u>	<u>-4.397</u>
Totaal bedrijfskosten	-85.297	-85.221	-87.963
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór rente	-24	237	-4
Rentebaten en -lasten	-247	-237	-248
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-271	0	-252
Resultaat verbonden partijen	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-271	0	-252
Mutaties in reserves	0		0
Gerealiseerd resultaat	-271	0	-252

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Op de jaarrekening zijn de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (verder BBV) van toepassing. Deze bepalingen zijn met ingang van het begrotingsjaar 2004 van toepassing.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij bij de betreffende balanspost anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Uitzonderingen hierop zijn de personele verplichtingen genoemd in de paragraaf Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen. Voor deze "jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume" mogen geen voorzieningen worden opgenomen (artikel 44, lid 3 BBV).

In het BBV is onder meer bepaald dat de jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting alsmede uit de balans en de toelichting. In een aantal gevallen is, in verband met het van gemeenten en provincies afwijkende karakter van de bedrijfsvoering van de WVS-groep, de benaming van de posten van de balans en het overzicht van baten en lasten hierop enigszins aangepast. Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte paragrafen in de jaarrekening moet worden opgenomen. Voor WVS Groep betreft dit de volgende paragrafen:

- Weerstandsvermogen & risicobeheersing: zie paragraaf 5 onder "Algemeen".
- Financiering: zie paragraaf 6 onder "Algemeen".
- Onderhoud kapitaalgoederen: zie paragraaf 7 onder "Algemeen".
- Bedrijfsvoering: zie paragraaf 8 onder "Algemeen".
- Verbonden partijen: zie paragraaf 9 onder "Algemeen".

De voor gemeenten verplichte overige paragrafen "lokale heffingen", en "grondbeleid" zijn voor WVS- groep niet van toepassing.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op basis van een vast percentage van de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Op grond wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingstermijnen bedragen in jaren (maximaal):

Nieuwbouw bedrijfsgebouwen	40
Renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen	25
Voorzieningen aan terreinen	20
Installaties	15
Machines en inventarissen	10
Vervoermiddelen	10
Automatisering	5

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd, tenzij er sprake is van een complex van kleine activa waarvan het totaal groter is dan € 2.500. Gronden worden altijd geactiveerd.

Financiële vaste activa

De deelnemingen zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs, dan wel lagere directe opbrengstwaarde.

Vlottende activa

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings-prijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo. De voorraden handelsgoederen worden individueel gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.

Het onderhanden werk en de voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, en een opslag voor indirecte fabricagekosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop

Vorderingen (met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar) en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

De waardering van de nog te factureren omzet is gebaseerd op de nog te factureren uren (tegen een gemiddelde uuropbrengst) en de bestede materialen op de lopende projecten.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve dient als buffer om toekomstige financiële en (verwachte) negatieve exploitatieresultaten te kunnen opvangen. Aan deze reserve is geen specifieke bestemming gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen

Alle voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Leningen

De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het betreft schulden met een looptijd langer dan een jaar.

Vlottende passiva (met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar)

De kortlopende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze verplichtingen omvatten de binnen één jaar vervallende schulden, inclusief de rekening-courantschulden bij financiële instellingen en vooruitontvangen bedragen.

Grondslagen voor de bepaling van de resultaten

Algemeen

In de toelichting op de resultatenrekening is de resultatenrekening nader uitgewerkt.

Baten

Netto-omzet

Netto-omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Mutatie voorraad gereed product en onderhanden werk

Dit betreft het saldo van de mutaties in de voorraden gereed product en onderhanden werk gedurende het jaar.

Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk

De kosten van grond- en hulpstoffen worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen. Onder deze post zijn ook de kosten van directe uitzendkrachten en uitbesteed werk begrepen.

Bijdragen overheden

Dit betreft de rijksbijdrage en de gemeentelijke bijdragen. De rijksbijdrage in het kader van de nieuwe Wet Sociale Werkvoorziening is gebaseerd op de P-budgetten SW van de deelnemende gemeentes in het boek-/subsidiejaar. De gemeentelijke bijdragen zijn gebaseerd op het aantal SW-medewerkers per gemeente op 1 januari van het voorgaande boekjaar. Verder zijn hierin de overige overheidssubsidies opgenomen.

Overige opbrengsten

Dit zijn de opbrengsten van de dienstverlening door WVS-Groep aan WVS Schoonmaak VOF, Propeople Holding B.V., Stichting Samen-Werken, ATEA, SDW, GGZ WNB en Sfeer Voor Jou. Verder zijn hierin de boekwinsten/boekverliezen van desinvesteringen opgenomen.

Lasten

Personeelskosten

De personeelskosten bestaan uit de betalingen aan, voor en in verband met de medewerkers die in dienst van WVS-Groep zijn (geweest). Daarnaast zijn er de verstrekte subsidies aan werkgevers in het kader van Begeleid Werken en de kosten van de indirecte medewerkers die van detacheringbedrijven en uitzendbureaus worden ingehuurd. De toevoegingen en de onttrekkingen aan de personele voorzieningen zijn eveneens in deze post opgenomen.

In de toelichting wordt een onderscheid gemaakt naar de loonbetalingen en sociale premies van huidig personeel, de vergoedingen van kosten die in het belang van WVS-Groep zijn gemaakt en sociale uitkeringen aan of in verband met (voormalig) personeel. Verder worden de kosten van gesubsidieerd personeel (SW-medewerkers) niet-gesubsidieerd personeel (ambtelijke medewerkers) en ingehuurd personeel onderscheiden. Bij de kosten van het gesubsidieerd personeel zijn ook de kosten van plaatsing en arbeidsonderzoek opgenomen.

Afschrijvingskosten

Dit zijn de kosten van de afschrijvingen van materiële vaste activa, conform de afschrijvingssystematiek die bij deze balanspost is vermeld. Voor de afschrijving op bedrijfsauto's wordt rekening gehouden met de vastgestelde restwaarden.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn de aan het boekjaar toerekenbare uitgaven voor huur, onderhoud, energie, belastingen/verzekeringen, indirecte productiekosten, verkoopkosten, dienstreizen, onderzoek en advies en overige algemene kosten. Hierin is ook de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten betreffen de opbrengsten uit positieve banksaldi en uitgeleende gelden. De rentelasten bestaan uit de rentelasten van de langlopende geldleningen en de rekening-courant krediet bij de bank.

Resultaat verbonden partijen

Dit betreft de dividenduitkering van Propeople Holding B.V. aan WVS-Groep, welke in 2017 niet heeft plaatsgevonden.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over enig boekjaar wordt, onder het eigen vermogen, op de balans opgenomen.

Begrotingscijfers en begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingscijfers is uitgegaan van de in april 2017 vastgestelde herziene begroting.

WVS onderscheidt 1 programma, te weten de uitvoering van de WSW. Op programmaniveau zijn de totale lasten onderschreden met € 37.000. Op de baten is er sprake van een onderschrijding van € 308.000 tov. begroot. Het gerealiseerde resultaat komt daarmee € 271.000 slechter uit dan begroot. Alle lasten passen binnen het vastgestelde beleid. Tot slot zijn het dagelijks en algemeen bestuur gedurende het jaar over de ontwikkeling van de baten en lasten en het verwachte resultaat geïnformeerd. De directie is gelet op het voorgaande van mening dat er geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Vaste activa

Materiële vaste activa (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Boekwaarde per 1 januari	15.393	15.618
Desinvesteringen	-51	-78
Investerings	1.663	1.402
Projecten in uitvoering	-126	67
Afschrijvingen	<u>-1.636</u>	<u>-1.616</u>
Boekwaarde 31 december	<u><u>15.243</u></u>	<u><u>15.393</u></u>

Onder projecten in uitvoering is de **mutatie** in het boekjaar opgenomen. Het saldo aan het begin van het boekjaar bedroeg € 153.000. Ultimo 2017 bedroeg het saldo €27.000. Een afname van € 126.000.

Van de investeringen wordt het volgende overzicht gegeven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
- voorzieningen aan terreinen	0	39
- gebouwen	332	155
- installaties	287	274
- machines	130	230
- informatie- en communicatietechnologie (ICT)	127	258
- inventarissen	72	88
- vervoermiddelen	715	358
- project in uitvoering	<u>27</u>	<u>153</u>
Totaal	<u><u>1.690</u></u>	<u><u>1.555</u></u>

De grootste investeringen in 2017 werden gedaan in gebouwen, installaties en vervoersmiddelen. Van het totale investeringsbudget voor 2017 werd ca. 2/3e gebruikt.

Staat van vaste activa en afschrijvingen (x € 1.000)

Omschrijving van kapitaal-uitgaven	Boekwaarde per 1-1-2017	Investerings 2017	Desinvesteringen 2017	Afschrijving 2017	Storno afschrijvingen i.v.m. desinvesteringen 2017	Boekwaarde per 31-12-2017
Grond	1.970	0	0	0	0	1.970
Voorzieningen aan terreinen	275	0	0	47	0	228
Gebouwen	9.391	332	0	565	0	9.158
Installaties	700	287	0	143	0	844
Machines	462	130	151	153	150	438
Automatisering	357	127	0	170	0	314
Inventarissen	239	72	24	80	24	231
Vervoermiddelen	1.847	715	599	478	549	2.033
Projecten iu	153	27	-153	0	0	27
Totaal	<u><u>15.394</u></u>	<u><u>1.690</u></u>	<u><u>621</u></u>	<u><u>1.636</u></u>	<u><u>723</u></u>	<u><u>15.243</u></u>

Financiële vaste activa (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Deelneming Propeople Holding BV	18	18
Langlopende lening U/G	<u>500</u>	<u>600</u>
Totaal financiële vaste activa	<u>518</u>	<u>618</u>

In 2007 is de besloten vennootschap Propeople Holding opgericht. Het doel van deze BV is het beheren van BV's, welke noodzakelijk worden geacht om de primaire doelstelling van WVS-Groep te realiseren. Flexkompaan B.V. is tegen intrinsieke waarde ondergebracht bij Propeople Holding B.V. In 2009 heeft Propeople Holding B.V. WVS Facilitair B.V. opgericht, welke B.V. een 50 % belang heeft verworven in Vof WVS Schoonmaak.

Aanvullende toelichting op de post Financiële activa

De WVS-groep heeft een 100 % deelneming in Propeople Holding B.V.(Propeople). Deze deelneming is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 18.000. Daarnaast heeft de WVS-groep ultimo 2017 een vordering op deze B.V. van € 500.000 uit hoofde van een verstrekte lening. Eind april 2012 zijn de aandelen van Accessio Reïntegratiediensten B.V., een 100 %dochteronderneming van Propeople, verkocht aan een derdenpartij. Het hiermede verband houdende verlies is verwerkt in de jaarrekening van Propeople Holding B.V. Het eigen vermogen van Propeople Holding B.V. is bedraagt ultimo 2017 € 67.000 negatief. De vraag is aan de orde of dit risico gevolgen heeft voor de waardering van de deelneming van WVS-groep en de verstrekte lening aan Propeople. WVS-groep verwacht voor Propeople voor 2018 e.v. positieve kasstromen, met name uit de schoonmaakactiviteiten. De directie verwacht dat daarmee de deelneming zijn waarde behoudt en dat Propeople in staat zal zijn de lening aan WVS-groep volledig af te lossen.

Vlottende activa

Voorraden (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Grond- en hulpstoffen	950	996
Diverse voorraden	<u>35</u>	<u>17</u>
Totaal	<u>985</u>	<u>1.013</u>

De voorraden zijn met € 28.000 afgenomen ten opzichte van 2016. Verreweg het grootste deel van de voorraden heeft betrekking op de trappenproductie bij Industrie Bergen op Zoom .

Een voorziening voor incourantheid van de voorraden wordt ultimo 2017 niet noodzakelijk geacht.

Vorderingen (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Handelsdebiteuren	5.786	6.025
Af: voorziening wegens risico niet- invorderbaarheid	<u>-55</u>	<u>-124</u>
Totaal debiteuren	5.731	5.901
Personeelsvordering	103	105
Overige vorderingen	<u>0</u>	<u>70</u>
Totaal	<u>5.834</u>	<u>6.076</u>

Verhouding handelsdebiteuren/netto-omzet in %	18,3	19,2
---	------	------

Van de uitstaande handelsdebiteuren staat per 27-02-2018 nog € 509.197 open.

Liquide middelen (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kas	7	11
Bank- en girosaldi	<u>69</u>	<u>65</u>
Totaal	<u><u>76</u></u>	<u><u>76</u></u>

De kas- en banktegoeden zijn opgenomen onder de activa. Daarnaast zijn er nog schulden in rekening-courant die als kortlopende schuld onder de vlottende passiva gepresenteerd worden.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden met een begrotingsomvang van minder dan € 500 miljoen geldt een drempelbedrag van 0,75 % van de jaarlijkse begroting.

Het begrotingstotaal van WVS-Groep bedroeg voor 2017 € 83,2 miljoen. Het drempelbedrag is derhalve € 624.000.

Het kwartaalgemiddelde van het rekening-courant saldo in 2017 was als volgt:

	<u>1e kw.</u>	<u>2e kw.</u>	<u>3e kw.</u>	<u>4e kw.</u>
Gebruik drempelbedrag	81	1.356	1.079	658
Drempelbedrag	624	624	624	624
Overschrijding(-) / onderschrijding (+)	543	-732	-456	-34

In de kwartalen van overschrijding zijn er overtollige middelen bij 's Rijks schatkist aangehouden.

Overlopende activa (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Vooruitbetaalde motorrijtuigenbelasting en - verzekering	242	17
Vooruitbetaalde verzekeringspremie overige	3	1
Diverse vooruitbetaalde onderhoudscontracten en licenties	242	295
Overige posten	694	93
Totaal	<u><u>1.181</u></u>	<u><u>406</u></u>

De nota betreffende de autoverzekering 2018 € 218.745 moest voor 01-01-2018 betaald worden. Is daarom in december 2017 op de balans geboekt.

Onder de overige posten is een bedrag van € 669.429 opgenomen zijnde nog te ontvangen subsidie Lage inkomens Voordeel (LIV).

Eigen vermogen

Algemene reserve (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Saldo per 1 januari	2.253	2.253
Vermeerderingen	0	0
Onttrekkingen	<u>-252</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u><u>2.001</u></u>	<u><u>2.253</u></u>

Nog te bestemmen resultaat (x € 1.000)

In 2017 is het resultaat over 2016 (€ 252.000 tekort) onttrokken aan de algemene reserve.

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Saldo per 1 januari	-252	529
Onttrokken aan Algemene Reserve	252	
Uitgekeerd aan gemeenten		-529
Gerealiseerd resultaat	<u>-271</u>	<u>-252</u>
Saldo per 31 december	<u><u>-271</u></u>	<u><u>-252</u></u>

In de paragraaf overige gegevens in deze jaarrekening is het voorstel tot verwerking van het nadelige resultaat 2017 ad € 271.000 opgenomen.

Voorzieningen (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Rijkssubsidie		
Saldo per 1 januari	16	61
Vermeerderingen	0	0
Onttrekkingen	<u>-6</u>	<u>-45</u>
Saldo per 31 december	<u><u>10</u></u>	<u><u>16</u></u>

De voorziening rijkssubsidie betreft de terugbetalingsverplichting van ontvangen rijkssubsidie in verband met het niet behalen van de taakstelling van 0,62 S.E.'s voor 2014 (€ 9.666).

Langlopende schulden

Leningen (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Saldo per 1 januari	4.124	4.622
Opgenomen leningen	5.000	0
Aflossingen	<u>-612</u>	<u>-498</u>
Saldo per 31 december	<u><u>8.512</u></u>	<u><u>4.124</u></u>

De rentelast voor de langlopende schulden in 2017 was € 242.000.

Staat van leningen (x € 1.000)

Lening Nummer	Oorspronkelijk bedrag leningen	Jaar vd laatste aflossing	Rente-perc.	Restant leningen begin 2017	betaalde rente	aflossing	Restant-leningen ultimo 2017
Lening 88641*	1.715	2017	5,05	228	0	114	114
Lening 90545	4.538	2024	6,09	1.453	88	182	1.271
Lening 91109	4.538	2025	6,05	1.633	99	182	1.451
Lening 95110	2.700	2022	5,33	810	43	135	675
Lennng 111105	5.000	2027	0,84	0	0	0	5.000
	<u>18.491</u>			<u>4.124</u>	<u>230</u>	<u>612</u>	<u>8.512</u>

* De laatste aflossing van deze lening heeft op 2-1-2018 plaatsgevonden.

Flottende passiva

Kortlopende schulden (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Crediteuren	2.882	2.761
Bank- en rekening-courantsaldi	982	4.742
Kasgeldlening	6.000	5.500
Overige schulden	<u>3.125</u>	<u>3.170</u>
Totaal per 31 december	<u><u>12.990</u></u>	<u><u>16.173</u></u>

Van het crediteurensaldo is per 27-02-2018 € 149.985 nog niet betaald.

De bank- en rekening-courantsaldi betreft het negatieve saldo op de BNG-hoofdrekening. Van de kredietruimte (€ 8 miljoen) op de BNG-hoofdrekening wordt ultimo 2017 ongeveer € 1 miljoen gebruikt als financiering op korte termijn. Gezien de gunstige voorwaarden voor de rente op langlopende leningen is er in 2017 gekozen om het risico van rente-stijgingen af te wenden voor de rekening-courant, en een langlopende lening aan te trekken. Voor een verdere toelichting op de financiering wordt verwezen naar het onderdeel treasury, paragraaf 6 van de algemene toelichting.

Overige schulden (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Af te dragen belasting en premies	2.329	2.136
Af te dragen BTW	798	1.028
Diversen	-1	<u>6</u>
Totaal overige schulden	<u>3.125</u>	<u>3.170</u>

Overlopende passiva (x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Rente langlopende leningen	104	104
Te verrekenen inzake WIW	-8	170
Accountantskosten	33	33
Vooruitontvangen subsidie diverse projecten	17	288
Nog te ontvangen facturen	200	70
Reservering vakantie geld ambtelijk IKB	0	226
Vooruitontvangen rijkssubsidie	0	228
Overig	<u>250</u>	<u>149</u>
Totaal	<u><u>596</u></u>	<u><u>1.268</u></u>

Te verrekenen inzake WIW. Hierin zijn de rekening-courantverhoudingen met de overige gemeenten in het kader van de WIW-uitvoering opgenomen.

Onder overige overlopende passiva is een post opgenomen van € 100.000 mbt transitievergoeding 2017 die wordt uitbetaald in 2018.

Verloopoverzicht van de vooruitontvangen subsidies.

	<u>Saldo 1/1</u>	<u>Toev</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo 31/12</u>
Project "Single Parents Philip Morris"	23	0	23	0
Project " Sectorplan"	256	0	256	0
Leerwerktrajecten	9	8	0	17
Totaal	<u>288</u>	<u>8</u>	<u>279</u>	<u>17</u>

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Openstaande verlofrechten van ambtelijke en SW-medewerkers (1)	€ 2.844.920
Vakantiegeldverplichting (juni tot en met december) SW-medewerkers (2)	€ 2.707.844
	<u>€ 5.552.764</u>

De betaalde premies c.q. opgenomen rechten worden in het jaar van betaling respectievelijk opname ten laste van de exploitatie gebracht.

- 1) gedeeltelijk op basis van verlofsaldi ultimo 2017; uurtarief op basis van gemiddelde salariskosten van het personeelsbestand.
- 2) Per 1-1-2017 geldt het IKB (Individuele keuzebudget) voor de ambtelijke medewerkers. Hier maakt vakantiegeld onderdeel vanuit, waardoor ultimo 2017 voor deze categorie medewerkers geen vakantiegeld verplichting meer bestaat.

Daarnaast zijn er nog de navolgende verplichtingen aangegaan:

- Voor de nieuw aangeschafte en aan te schaffen bedrijf- en dienstauto's zijn/ worden 4 tot 6-jarige R.O.B.-contracten afgesloten.
- Er worden nog enkele (kleine) bedrijfsruimten ten behoeve van de groenvoorziening gehuurd.

Toelichting op overzicht baten en lasten 2017

Toegevoegde waarde (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
3.4	Netto omzet	31.903	32.202	31.715
3.4	Mutatie voorraad gereed product en onderh. werk	190	0	95
3.4	Kosten grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	-9.751	-9.882	-9.603
	Toegevoegde waarde	22.342	22.320	22.207
	Verhouding directe kosten / netto-omzet (in %)	30,0	30,7	30,0
	FTE's WSW (gemiddeld, exclusief Begeleid Werken)	2.100	2.098	2.195
	Toegevoegde waarde per FTE (in €)	10.637	10.639	10.116

De netto omzet is ten opzichte van 2016 met 0,59 % gestegen. De daling ten opzichte van de begroting bedraagt 0,94 %. De toegevoegde waarde (TW) is 0,61 % hoger dan 2016 en 0,10 % hoger dan begroot.

Bijdragen overheden (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
4.1	Rijksbijdrage SW	54.996	53.959	57.743
4.2	Bijdragen lokale overheden	4.791	4.786	4.551
4.2	Overige subsidies overheid	1.023	2.271	1.217
	Totaal	60.810	61.017	63.511
	Aantal S.E.'s WSW gemiddeld	2.164	2.161	2.236
	Rijksbijdrage per S.E. gemiddeld (in €)	25.417	24.970	25.823

Het Rijk heeft aan de gemeente een participatiebudget WSW toegekend als lumpsum financiering. Deze is gebaseerd op een fictieve taakstelling. De berekening wordt volgens de formule "gerealiseerde taakstelling voorgaand jaar - blijfkanscorrectie voor lopend jaar" toegepast. Daarnaast heeft separaat nog afrekening plaatsgevonden met andere gemeenten mbt rijksbijdrage voor WSW-ers die in de loop van 2017 zijn verhuisd.

De bijdragen lokale overheden zijn de gemeentelijke bijdragen per WSW-deelnemer waartoe in de begroting 2017 is besloten. Deze bijdrage bedraagt € 427 per deelnemer. Daarnaast heeft een aanvullende bijdrage plaatsgevonden van € 1.406 per deelnemer, in totaal € 4.785.897.

De post "overige subsidies overheid" bevat onder andere Loonkostensubsidie Beschutwerk € 95.000, Begeleiding Beschutwerk € 166.000, Leerwerktrajecten € 432.000, sectorplan € 260.000, PMI € 20.000 en subsidie praktijkleren € 49.000.

Overige bedrijfsopbrengsten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
3.4	Opbrengsten serviceniveau-overeenkomsten	1.803	2.000	1.871
	Overige opbrengsten	190	120	311
	Incidentele baten	75	0	26
3.3	Resultaat/boekwinst desinvesteringen	54	0	33
	Totaal overige bedrijfsopbrengsten	2.121	2.120	2.241

WVS-Groep levert diverse diensten aan WVS Schoonmaak V.O.F. en Propeople Holding B.V. Dit vindt plaats op basis van service-niveau overeenkomsten waarin de diverse diensten staan beschreven en tegen welke kosten.

De overige opbrengsten bestaan uit opbrengsten bijdrage vanuit personeel voor prive gebruik auto van de zaak € 55.000 en diverse werkzaamheden voor oa SDW/GGZ WNB/ ATEA/ Sfeer voor jou en desinvesteringen.

Personeelskosten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
	Personeelskosten WSW	66.853	66.490	69.939
	Personeelskosten ambtelijk	5.551	5.786	6.161
	Inhuur personeel derden	6.566	6.777	5.850
	Totaal personeelskosten	78.970	79.052	81.950

Personeelskosten WSW (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
1.1	Lonen WSW	52.138	51.128	53.956
1.1	Sociale lasten WSW	8.244	7.993	9.195
1.1	Pensioenpremie WSW	4.650	5.330	4.715
3.4	Woon-werk vervoerskosten WSW	678	699	711
3.4	Collectief vervoerskosten WSW	519	450	487
3.4	Studiekosten	61	200	272
3.4	Kosten arbeidsontwikkeling	0	10	0
3.4	Overige personeelskosten WSW	373	529	426
4.2	Verstreckte loonkostensubsidies	191	150	177
	Totaal personeelskosten WSW	66.853	66.490	69.939
	FTE's WSW (jaargemiddelde), excl. Beg. Werken	2.100	2.098	2.195
	Personeelskosten WSW per FTE (in €)	31.828	31.693	31.860
	Verhouding soc. lsten en pens. pr. tov lonen WSW (%)	24,7	26,1	25,8

De loonkosten voor het SW-personeel, € 52.138.000 hebben betrekking op een gemiddelde formatie van 2.100 full-time-equivalents (FTE) (exclusief begeleid werken). Begroot was een gemiddelde formatie van 2.098 FTE's. In de begroting is uitgegaan van € 500.000,- kosten voor transitievergoedingen. De werkelijke lasten m.b.t. de transitievergoeding is echter € 839.646 in 2017.

De totale kosten SW-personeel zijn in 2017 met 4,41 % gedaald ten opzichte van 2016. Het aantal FTE SW (exclusief begeleid werken) is met 4,33 % gedaald.

De sociale lasten bedragen in 2017 15,81 % van het brutoloon. Begroot is 15,63 % en 2016 17,04 %

De pensioenlasten zijn in 2017 1,38 % lager dan in 2016.

De kosten van collectief vervoer zijn niet binnen de begroting gebleven en 6,57 % hoger dan in 2016.

In de component Sociale lasten WSW is ook een bedrag van € 669.429 opgenomen als bate voor de LIV (Lage Inkomens Voordeel). Begroot was een bedrag van € 500.000.

Deze bate is 55% van de berekende aanspraak, omdat verwacht wordt dat het totaalbedrag aan LIV-aanspraak dat werkgevers in Nederland zullen indienen, het landelijk LIV-subsidieplafond van € 500 mln. zal overstijgen, waardoor de aanspraak slechts gedeeltelijk toegekend en uitbetaald zal gaan worden.

Het percentage van 55% is gebaseerd op cijfers vanuit het CBS mbt het aantal personen in Nederland waarvoor de werkgevers gebruik zouden kunnen maken van de regeling. Hierbij is oa. rekening gehouden met parttime dienstverbanden en personen in jeugdloon (deze uurlonen vallen in 2017 buiten de LIV) om de landelijke claim te kunnen berekenen.

Personeelskosten ambtenaren (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		
		2017	2017	2016
1.1	Lonen	4.285	4.481	4.724
1.1	Sociale lasten	567	576	587
1.1	Pensioenlasten	631	533	561
3.4	Reiskosten	39	35	43
3.4	Studiekosten	20	100	172
3.4	Overige personeelskosten	9	60	74
	Totaal	5.551	5.786	6.161
	Formatie ten laste van exploitatie	73,7	78,8	78,8
	Formatie ten laste van voorzieningen	0,0	0	0,0
	Aantal ambtenaren (FTE's gemiddeld)	73,7	78,8	78,8
	Personeelskosten ambtelijk per FTE (in €)	75	73	78
	Verhouding sociale lasten / lonen ambtelijk (in %)	13,2	12,9	12,4

De gemiddelde formatie van regulier personeel (ambtenaren en inhuur van Flexkompaan regulier) over 2017 bedroeg 168,8 full-time-equivalents (FTE: een formatieplaats van 36 uur).

De gemiddelde loonkosten per ambtenaar zijn ten opzichte van de begroting met 16,51 % gedaald per FTE. Het aantal ambtenaren neemt alleen maar af. Nieuwe medewerkers komen in dienst van Flexkompaan B.V.

De sociale lasten zijn ten opzichte van 2016 gedaald met 1,56 %. De pensioenlasten zijn gestegen met 18,39 %.

Inhuur personeel derden (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		
		2017	2017	2016
3.0	Inhuur Flexkompaan	5.800	5.082	5.201
3.0	Inhuur Flexkompaan Participatie (Beschut Werk)	186	1.485	28
3.0	Inhuur Stichting WBW	0	0	2
3.0	Overige inhuur	579	210	619
3.0	Totaal inhuur personeel derden	6.566	6.777	5.850

In 2017 zijn gemiddeld 107 fte's ingehuurd van Flexkompaan. Om wachtgeld-problematieken te voorkomen wordt nieuw personeel via Flexkompaan B.V. tewerkgesteld. De totale personeelsformatie (ambtelijk en inhuur) is 3,8 fte boven 2016, zoals uit bijgaand overzicht blijkt. De overige inhuur betreft inhuur WiW-medewerkers en overige indirecte uitzendkrachten. (met name voor de Arbodienst en afdeling FI&A).

	Begroot		
	2017	2017	2016
Ambtelijke medewerkers, gemiddeld aantal FTE's	73,7	78,8	78,8
Flexkompaan regulier, gemiddeld aantal FTE's	95,1	98,4	96,5
Flexkompaan Participatie, gemiddeld aantal FTE's	11,9	0	1,63
	180,7	177,3	176,9

Afschrijvingskosten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
2.3	Afschrijving materiële vaste activa	1.636	1.735	1.616

De afschrijvingen zijn € 20.000 hoger dan 2016. De investeringen zijn toegelicht op bladzijde 23. Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingen € 99.000 lager.

Overige bedrijfskosten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
3.4	Huren	65	58	47
3.4	Onderhoud	1.893	1.650	1.675
3.1	Energie	846	961	853
3.4	Indirecte productiekosten	129	235	246
3.4	Reiskosten werkkilometers	49	48	48
3.4	Onderzoek en advies	180	246	171
3.4	Marketing- en verkoopkosten	63	88	133
3.4	Algemene kosten	1.273	1.148	1.195
3.4	Incidentele lasten	193	0	29
	Totaal	4.691	4.434	4.397

De huurlasten bestaan voor een groot deel de huur van een steunpunten in Zevenbergen en Woensdrecht t.b.v. de groenvoorziening alsmede huur van bedrijfsmiddelen.

De onderhoudskosten zijn ten opzichte van 2016 gestegen met 13,29 %. In vergelijking met de begroting bedraagt de stijging 14,73 %.

Indirecte productiekosten zijn met 47,56 % gedaald ten opzichte van 2016.

Reiskosten werkkilometers zijn bijna gelijk gebleven ten opzichte van 2016.

Onderzoek en advieskosten zijn met 5,26 % gestegen ten opzichte van 2016.

Marketing en verkoopkosten zijn met 52,63 % gedaald ten opzichte van 2016.

De algemene kosten zijn met 6,35 % gestegen opzichte van 2016.

In het algemeen kan worden gesteld dat er nog steeds gestreefd wordt naar kostenbesparingen op allerlei kostensoorten, maar dat de "rek " steeds minder wordt.

Incidentele lasten (x € 1.000)

	Begroot		2016
	2017	2017	
WGA premie / Afrekening 2014	0	0	19
WVS subsidie oude jaren	46	0	10
Energie belasting	4	0	0
Afwikkeling BTW	6	0	0
Naheffing WGF	137	0	0
	193	0	29

De incidentele lasten worden verantwoord onder de overige bedrijfskosten.

Incidentele baten (x € 1.000)

	Begroot		2016
	2017	2017	
Wsw-subsidie oude jaren	62	0	16
Energie belasting	12	0	0
Restitutie PWRI	0	0	10
Ontvangsten diverse deurwaarders	1	0	0
	<u>75</u>	<u>0</u>	<u>26</u>

De incidentele baten worden verantwoord onder de overige opbrengsten.

Totaal incidentele baten en lasten (x € 1.000)	<u>-118</u>	<u>0</u>	<u>-3</u>
---	-------------	----------	-----------

Rentebaten en -lasten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
2.1	Langlopende leningen BNG o/g	242	200	264
	Langlopende lening u/g Propeople Holding	-23	-16	-24
	Kasgeldlening BNG	6	35	8
2.1	Overige rentebaten en -lasten	22	18	0
		<u>247</u>	<u>237</u>	<u>248</u>
	Totaal	<u>247</u>	<u>237</u>	<u>248</u>

De rentelasten zijn ten opzichte van 2016 afgenomen met 0,7 %. In paragraaf 6 van de algemene toelichting is het treasury-beleid verder toegelicht.

Resultaat verbonden partijen (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
2.1	Dividend deelnemingen	0	0	0

Ook in 2017 is door de Algemene vergadering van aandeelhouders van Propeople Holding B.V. besloten geen dividend uit te keren. Er is in 2017 een aflossing op de lening gedaan van € 100.000

Gerealiseerd resultaat (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	Begroot		2016
		2017	2017	
6.0	Saldo	<u>-271</u>	<u>0</u>	<u>-252</u>

De exploitatie sluit met een nadelig resultaat van € 271.000 . In de paragraaf "overige gegevens" is het voorstel tot bestemming van dit resultaat opgenomen.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

In het kader van de WNT dienen de beloningen aan topfunctionarissen te worden bekendgemaakt, alsmede de beloningen aan andere functionarissen die het bezoldigingsmaximum van 181.000 (op jaarbasis) te boven gaan.

De topfunctionarissen van WVS-groep zijn de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur, alsmede de Algemeen Directeur. Van de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvingen in 2017 alleen de zg. externe leden een beloning.

Naam	Funcitie	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	totale beloning	Norm 2017	Beloning in 2016
Dhr. J-P Schouw	voorzitter AB/ DB	nvt	0	0	0	0	27.150	0
Dhr. A. van der Weegen	lid AB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. H. Verbraak	plv. Voorzitter AB/DB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. L. van der Beek	lid AB/DB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. F. Harteveld	lid AB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. T. Zwiers	lid AB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. M.J. de Bruijn	lid AB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. A.M. van Beers	extern lid DB	nvt	4.000	0	0	4.000	18.100	3.000
Dhr. P. vd Velden	extern lid DB	nvt	4.000	134	0	4.134	18.100	3.223

Jaarstukken 2017	Funcie	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	totale beloning	Norm 2017	Beloning in 2016
Dhr. C. Zijlmans	lid AB	nvt	0	0	0	0	18.100	0
Dhr. P. Utens	lid AB tot okt 2017	nvt	0	0	0	0	13.575	0
Dhr J. Aarts	lid AB vanaf okt 2017	nvt	0	0	0	0	4.525	0
Dhr. JHG Koopman	Alg. directeur	100%	130.630	0	16.548	147.178	181.000	142.400

De algemeen directeur is het gehele jaar in dienst geweest op basis van 40 uur p/w

Roosendaal, 9 april 2018

Overige gegevens

Voorstel tot verwerking van het resultaat

Voorgesteld wordt om het gerealiseerd resultaat over 2017 ad. € 271.000 negatief ten laste van de algemene reserve te brengen.

Gebeurtenissen na balansdatum

In deze paragraaf wordt ingegaan op een aantal zaken die nu en in de (nabije) toekomst spelen. Hoewel sprake is van vele ontwikkelingen wordt hierna met name ingezoomd op onderwerpen die bestuurlijk voor WVS van belang zijn.

Samenwerken of samengaan

In het Herstructureringsplan WVS en Ketensamenwerking is bepaald dat er vooralsnog geen inzet wordt gepleegd op een samengaan tussen de 3 ketenpartners. De focus wordt gelegd op de inhoud en de opgave, vóór de structuur en dus vooral op samenwerken en samen doen. Het is raadzaam nu eerst te investeren op het inrichten van een passend ketenproces, waarin de focus op de leerwerktrajecten ligt en de uitstroom naar betaald werk. De 'structuurdiscussie' wordt voor dit moment gearkeerd.

Ontwikkeling rijksbijdrage Wsw

In de voorgaande paragrafen is al naar voren gekomen dat vooralsnog sprake zal zijn van kortingen van het Rijk op de rijksbijdrage Wsw. Aangezien deze kortingen zodanig zijn dat deze niet binnen de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen, leidt dit tot hogere gemeentelijke bijdragen. Voor de organisatie is het een uitdaging om de stijging van de gemeentelijke bijdragen zoveel mogelijk te beperken, via het realiseren van omzet en het voortdurend alert zijn op verbeteringen en efficiëntie in de bedrijfsvoering. Naast de bezuinigingen op de rijksbijdrage Wsw worden bij WVS de tekorten tevens veroorzaakt door de hogere SW-lonen. De hogere SW-lonen zijn een gevolg van bestuurlijke besluitvorming in de negentiger jaren. Inmiddels zijn in 2013 met de vakbonden en de OR afspraken gemaakt om het SW-beloningsbeleid te versoberen. Het zal echter nog zeker zo'n 10 jaar duren voordat het effect van deze maatregel zodanig is dat de SW-loonsom relatief enigszins in de pas loopt met de gemiddelde landelijke loonsom. Deze uitgave post is verder uit een oogpunt van rechtszekerheid niet te beïnvloeden.

Doelgroep nieuw beschut

Bij de invoering van de Participatiewet is een doelstelling geformuleerd ten aanzien van de te realiseren plekken nieuw beschut. In de daarop volgende jaren is gebleken dat deze doelstelling niet werd gehaald. Om die reden is met ingang van 2017 door het Rijk een taakstelling per gemeente ingevoerd. In 2017 is de taakstelling (nog) niet gehaald. Het vraagt van alle betrokkenen, gemeenten en ketenpartners, inspanningen om de taakstelling in 2018 te gaan halen.

Leerwerktrajecten

Jaarlijks worden door de 3 ketenpartners afspraken gemaakt over het aantal af te nemen leerwerktrajecten. In 2017 is het aantal niet gehaald. Dit is jammer omdat hierdoor werkzoekenden kansen worden onthouden op een doorstroom naar betaald werk. Het veroorzaakt tevens een financiële tegenvaller in de exploitatie van WVS. In 2018 dient de bestuurlijke focus met name te liggen in het waarborgen van de gemaakte afspraken.

Terugloop SW-medewerkers en inzet nieuwe doelgroepen

Het aantal SW-medewerkers zal de komende jaren geleidelijk teruglopen. De ervaring leert dat de beschut werkenplekken en de leerwerktrajecten onvoldoende soelaas bieden om de vrij vallende SW-werkplekken in te vullen. Aangepast werk is er genoeg. De wethouders van de 9 gemeenten hebben op 21 december 2017 besloten om tijdelijk extra personeel in te zetten om de leegloop bij het groen op te vangen. Bovenal is het belang gelegen in het (tijdelijk) bieden van een aangepaste werkplek met het oog op een doorstroom naar betaald werk op de reguliere markt. Het is aan het bestuur om hierin tot verantwoorde keuzes te komen.

Roosendaal, 9 april 2018

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is als separate bijlage toegevoegd aan de jaarstukken.

Jaarstukken 2017